ANUL III Nr. 9

3 LEI EXEMPLARUL

FOCŞANI 12 IUNIE 1927

Spada

In Ardeal

O! Iancule de ce nu'nvii
Să-ţi vezi tu Munţii tăi pustii.

In Bucovina

O! Ştefane, Măria ta! Deşteaptă-te un pic
Să vezi cum ne sugrumă neamul inimic

La Milcov

Ascultaţi cu toţii cum freamătă sgomotos gorunul lui Neculai Ursu din Albac; parcă ar sta să trezească la o nouă revoluţie pe cel ce doarme la umbra lui.

ABONAMENTE:
Pentru orăşeni . . pe an 150 lei
Pentru săteni . . pe an 100 lei

Organul Ligei Apărărei Naţionale Creştine
Regionala „Unirea"

REDACTIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BULEV. LASCAR CATARGIU 22.

Aceeaş problemă

S'a spus, s'a demonstrat, s'a repetat, de la filosoful Vasile Conta, că, cel mai mare pericol lăuntric e poporul jidovesc.

ETAPA I

Vasile Conta a luptat ca un adevărat titan. E destul să amintesc că, distrus de tuberculoză, fără bani (mijloc de a cumpăra massele neroade), după discursuri fulminante a fost ales deputat de Iaşi, în alegeri făcute sub liberali, care trimeseseră pe cel mai teribel elector român proverbial—celebrul călău, prefect de poliţie Radu Mihai—cu ordin să combată numai candidatura lui Conta. Ales, jidanii au căutat să-l conrupă oferindu-i 70,000 (şapte-zeci de mii) de galbeni (în anul 1879) nu pentru a le apăra cauza, ci numai pentru că să nu ia parte la discuţia revizuirei articolului 7 din Constituţie.

Omul sărac, sfărâmat de boală — discursurile ţinute înainte de alegeri şi apoi în Cameră, erau urmate de tuse sufocante şi emoragii—n'a primit.

A luptat. Articolul 7 a rămas. Primul pas fusese făcut. Jumătate din problemă resolvată : Jidanii fără drepturi.

ETAPA II

Un om se sacrificase învingând. Domnii A. C. Cuza, Nicolae Iorga şi cu ceilalţi au reînceput lupta. La ordinea zilei: eliminarea jidanilor. Aci e nevoie să deschid o mică paranteză : Savantul Nicolae Iorga a murit—pentru mişcare.

Aducerile aminte, că a fost odată un Nicolae Iorga, se încheie cu milostivul creştinesc „Dumnezeu să-l ierte". Deci să-i fie ţărâna uşoară... Paranteza e închisă.

Dl A. C. Cuza cu ceilalţi au continuat lupta.

ETAPA III

Războiul. Cotropire materială şi morală, urmată de lovitura: acordarea de drepturi jidanilor. Tâlharii de salon—politicianii furbi—au desfiinţat articolul 7. Ţărâna de pe mormântul lui Conta s'a cutremurat. Rezolvirea problemei jidoveşti se îngreuiase. Cauzele:

1) drepturi jidanilor:

2) invazia fraţilor lor din Ucraina, Galiţia etc.

Efectele :

1) Românii şi-au dat seama de primejdie ;

2) lupta s'a pornit. Copilul luptei, sau mai bine zis al mişcărei a fost Liga Apărărei Naţionale Ceştine.

ETAPA IV

O trăim. Eliminarea nu s'a produs încă. Suntem în plină mişcare. Lupta continuă. In faţa legii, peste 120000 de locuitori au fost conştienţi. Spun în faţa legii alias „dreptate"—cu simbol o femee legată la ochi, cu alte cuvinte oarbă—căci alegerile din anul una mie nouă sute două zeci şi şase sunt destul de cunoscute, putând face cinste şi celebrului de tristă aducere aminte Radu Mihai.

Liga Apărărei Naţionale Creştine a avut 10 (zece) deputaţi în Camera fostului regim.

ETAPA ULTIMA

Nu o pot preciza când va lua fiinţă. Evenimente se vor mai produce. *Isbăvitorul* va veni. Lupta trebuie dusă mai departe, prin ori ce sacrificii. Idealul unui popor, nu trebue să se impiedice de-un ciot, mai ales că acest ideal e însăşi vieţuirea, e pârghia unică şi cea mai puternică, prin care poporul nostru va putea trăi şi înălţa. Atât „generaţia veche" cu bunurile şi scaderile ei, cât şi „generaţia nouă" sau mai clar *generaţia de sacrificii*, trebuie să lupte strâns unite, pentru idealul amintit mai sus. Chestiunile personale—meschine—trebuiesc complect uitate în faţa primejdiei. Fără impuneri, fără personalităţi, fără certuri. Cine nu vrea, să-şi dea demisia din slujba vieţii acestui popor, popor căruia nu-i trebuie charleston-politic.

CONCLUZIE

Cine are ochi de văzut să vadă.
Cine are urechi de auzit să audă.

Andrei Cosma

Unde am ajuns

Răsfoind nişte reviste de pe la începutul acestui an, am dat de un articol relativ la „Problema tiparului în România" datorit d-lui Ion Mehedinţanu *şi apărut în revista „Societatea de mâine".*

Reproducem :

„Situaţia ziarelor după regiuni şi în limbile în are apar, este următoarea :

In vechiul regat apar în limba romînă 63 ziare, 3 în franceză, 1 germană, 1 greacă, 2 turcă, 1 armeană, 1 bulgară, 1 ebraică, 1 rusă, 1 albaneză.

In Ardeal apar 48 ziare în limba romînă, 29 germană, 50 maghiară.

In Basarabia apar 6 ziare în limba română, 1 germană, 2 ebraică, 6 rusă.

In Bucovina apar 1 gazetă în l. română, 7 germană, 2 ebraică 1 ucraniană.

In America apar 7 ziare româneşti.

Recapitulaţia ne dă 120 ziare în limba română şi 110 ziare în limbile minoritare. Total 230 ziare.

Din acest total al ziarelor apar zilnic în Capitală 14 ziare în limba română, 2 franceză, 1 rusă, 1 greacă.

In provincie apar zilnic 12 ziare în limba română, 18 maghiară şi 12 germană.

Totalul ziarelor zilnice este de 60, dintre care numai 26 ziare româneşti.

Socoteala pe care a făcut-o d-l Ion Mehedinţanu trebue să ne pună pe gânduri.

26 de cotidiene româneşti... Şi gândiţi-vă că aproape jumătate sunt jidoveşti, dar tipărite în limba romănească—ferească Dumnezeu de aşa limbă!..

Din cealaltă jumătate mai mult de jumătate (mai mult de un sfert din 26) sunt ale partidelor jidovite.

Ce rămâne ?!..

I. Trotuşanu

Cântec popular din Ardeal

I

Foae verde de mohor
Bate murgul din picior
Să-i dau fân şi orzişor.
Să pun şaua binişor
Să mă duc unde mi-e dor.
La mândruţa de demult
Că nu's câine ca s'o uit.
Să mă duc unde mi-e drag
Foae verde foi de fag.

II

Foae verde foi de fag
Când aveam pe vale drag
Plecam seara 'n asfinţit
Dimineaţa 'n răsărit
Plecam noaptea înspre zori
Şi ziua când mi-era dor.
Dar de când am dragă 'n sat
Ziua drumul nu-l mai bat
Că este drumul umblat
De crainici dela 'mpărat
Şi mă prind, mă duc legat.
Şi sunt crainici cu arcană
Mă prind şi mă fac catană.

III

Foae verde foi de nuc
De mă duc, de nu mă duc
Tot am semne de haiduc.
Am cal bun şi flintă bună
Când ţintesc cu ea răsună.
Când ţintesc cu ea odată
Tremură pădurea toată.
Când ţintesc de două ori
Fug fiarele codrilor.
Dar unde-i Oltul mai lat
Am un drac din cer picat
Şi mă ţine ca legat.

IV

Foae verde şi-un dudău
Cât ai fost bade flăcău
Te duceai la făgădău
Şi pe bine şi pe rău.
Beai trei zile sub frunzar
Cu fete de ghinărar.
Nici nu veneai pe la mine
Par'că ţi-aş fi fost străină.

Culese de Fubius Tora

Otrava care fierbe...

Cine a citit articolul domnului Constantin Bacalbaşa.

— Moţii !.. — şi nu s'a revoltat ?

80 de eleve şi elevi ai şcoalelor normale din Abrud, au pornit să strângă obol pentru ridicarea unui monument îndumnezeitului revoltat Avram Iancu.

La Bucureşti li s'a promis că vor călători, spre Iaşi, într'un vagon de clasa IV, plătind jumătate din preţ şi... li s'a dat un vagon complect inutilizabil — cu acoperişul spart — vagon pentru 6 (şase) vite.

„Dela Bucureşti până la Iaşi a plouat aproape neîncetat, şi fiindcă vagonul avea spărturi la acoperiş. **La Iaşi au scoborât din vagonul de vite 80 de fiinţe omeneşti rupte de oboseală şi leoarcă de ploae**".

După ce Moţii au fost prădaţi de defunctul blestemat pentru deapururi Alexandru Constantinescu - Porcu, iată ce nouă răsplată li se dă..

Bucură-te Tavi. Bucură-te domnule Octavian Goga.

Acolo, la Iaşi, stimabilul primar cu toate autorităţile, au refuzat celor 80 de pui de Moţi atât sprijinul material, cât şi pe cel moral.

O, poet al „pătimirei noastre"..

Nu se poate da concurs tinereţii gata de sacrificii. Entusiasmul trebue ucis, trebuie înmormântat sub puroi, ce se chiamă cu o candoare feciorelnică mo-ra-li-ta-te.

Să se dea concurs, recomandaţii dela Ministerul de Interne, şi permis pe C. F. R. apaşului presei S. Naumescu — Neuman — directorul-proprietar al ziarului fantomă „Gazeta Capitalei" — 1000 (o mie) lei abonamentul pe an; în 7 (şapte) ani au apărut 105 numere.

Lui să i se dea concursul. Tot concursul. Celor 80, *nimic*.

Vagoane bune nu se pot da decât somnolenţilor — senatori şi deputaţi, reprezentanţi ai „acestui neam sfârşit de jale".

Bucură-te domnule Octavian Goga.

.. A fost odată.. de demult un poet ce cânta Moţilor :

La voi aleargă totdeauna
Traditu-mi suflet să se închine ;
Voi singuri străjuiţi altarul
Nădejdii mele de mai bine.
Al vostru-i plânsul strunei mele:
Creştini ce n'aveţi sărbătoare,
Voi cei mai buni copii ai firei
Urziţi din lacrimi şi sudoare,

Astăzi, însă, ca şi odinioară „'n graiul lor plânge şi n'are repaos, amarul nădejdilor moarte"

O, Tavi!.. „Mustul care fierbe"? Nu *Otrava care fierbe*, e mai aproape de adevăr.

..Din fotoliu înalt, puteţi răsfoi, aşa în grabă — de nu vă mai amintiţi — volumul poetului Octavian Goga (căci aveţi cuvântul meu de cinste, d-le Goga că a fost un mare poet pe care-l chema astfel).

Şi dacă întâmplarea va face, ca să se deschidă cartea tocmai la „Plugarii", filozofaţi puţin asupra acestor patru rânduri:

Ci'n pacea obidirii voastre,
Ca'ntr'un întins adânc de mare,
Trăieşte'nfricoşatul vifor
Al vremurilor răsbunătoare.

Numai atât şi e destul. In amintire va sălăşlui o clipă umbra cântăreţului pe patru strune. Tavi, ce mai târziu s'a întinat făcând serenade la Florica.

Nicolae Mogrea

Un liberal supărat

Gestul e explicabil. Un liberal convins nu putea face decât ceiace a-ți făcut D-stră. Dar nu avem intenția de a polemiza, ci a stabili numai deesebirile de vederi asupra ceiace numiți politică.

Pentru Partidul Național-Liberal, politică (mă folosesc de Buletinul No. 3 din 15 Aprilie 1927, a P. N. L.) este: „munca organizată pentru slujirea intereselor obștești, politicianismul este specularea acestor interese în scopuri personale sau de partid".

Pentru noi aceşti tineri care după D-voastră n'om avea dreptul să facem politică, politica este grija de viitorul neamului nostru *și nu de interesele obștești în care intră interesele tuturor celor ce conlocuesc cu noi. Noi vrem ridicarea deasupra tuturor a neamului românesc pe când D-voastră* „slujirea intereselor obștești". *O deosebire pe care credem că nu veți încerca s'o negați.*

Și dacă în adevăr, mobilizarea tuturor conștiințelor naționale pentru ridicarea neamului nostru astăzi stânjănit în desvoltarea lui de elementul jidănesc, *constitue pentru liberali politică, atunci fie,* **noi facem politică.**

Și oricine în calea noastră se va așeza, fie național-liberal, fie național-țărănist, fie național-iorghist, fie orice surogat de național, dar făcând ceiace numesc foarte bine liberalii politicianism, *vor avea în noi dușmanul de moarte.*

Dacă n'au știut, s'o știe de azi înainte.

Nu vedem altă politică decât politica iubirei de neam. *Și evident* iubindu-ți neamul tău nu poți lucra de cât în funcție de interesele lui.

Aceasta-i politica noastră pe care fie c'o aprobați fie că n'o aprobați, noi consequenți jurământului nostru vom duce-o la capăt cu orice sacrificiu. Și cei a căror viață va păși dincolo de victoria noastră, vor vedea cu ochii realizându-se, România Românilor.

I. B.

N. Iorga și „secăturile"

Dl N. Iorga a rostit o cuvântare la Congresul „Ligii Culturale" în Tg. Mureș. Toate ziarele jidănești au subliniat importanța Cuvântării pentrucă printre altele „marele savant" a spus:

„Secăturile entuziaste de pe vremuri erau cel puțin inofensive, secăturile agresive de astăzi sunt periculoase".

In ceiace ne privește pe noi avem de făcut o simplă remarcă. In fruntea secăturilor de pe vremuri era N. Iorga și acele secături erau inofensive. De comun acord, șeful și astăzi e inofensiv.

Refuzăm să credem că se poate supăra cineva de această constatare. Ar însemna să rupi brutal amintirile șefului secăturilor cu secăturile (!) care au murit în fața Teatrului Național (1906) sub copitele cailor jertfindu-și viața la chemarea celui ce astăzi afirmă că **„Secăturile entuziaste de pe vremuri erau cel puțin inofensive".**

Ce frumos și cuminte e să știi să taci la vreme. Urlă prostiile tale în casa ta, să nu te audă nimeni, dar nu te expune controlului opiniei publice înainte de ați fi cenzurat fiecare cuvânt.

In ceia ce privește palul pe care l-a aruncat în salvarea jidanilor și de care s'au agățat imediat e de mică importanță. Nu vrem să mai răscolim trecutul aprovizionându-ne cu epitete din acelaşi presă care-i cântă astăzi osanale.

Nu pentrucă trage la carul jidanilor ne supără ci pentrucă insultă morții noștri. In goana după popularitate și mai ales jidănească, nu cruță nimic.

Dar pentru a spulbera orice bănuială de judecată pătimașă întrebăm precis:

„Secăturile entuziaste de pe vremuri" *nu sunt cele dinainte de războiul nostru? Și atunci care a uitat că'n fruntea lor era N. Iorga?*

Ei bine! Și pentru a fi veșnic de efect în presa cușer îți bați joc de tine scriindu-ți pe cartea de vizită **„Secătură entuziastă inofensivă".**

Cu toate acestea am convingerea că dacă spunea într'o localitate din vechiul regat **„Secăturile agresive de astăzi"** *iar fi amintit că 'n fruntea celor de eri era el, șeful secăturilor. Il determina să respecte celpuțin memoria celor din Martie 1906.*

I. B.

Însemnările mele

O MICĂ DIFERENȚĂ.—La formarea unui guvern, primul ministru trebue să fie cu foarte mare băgare de seamă. Oamenii ce conduc o țară să fie bine cântăriți mai înainte de a li se da frânile puterii în mână. Dar eu m'am luat cu vorba și dau norme de... ales și culese... Vreau să vă spun un fapt petrecut în Italia, acum câțiva ani.

La Ministerul afacerilor străine — care totuși, erau și sunt destul de patriotice — se prezintă într'o zi ministrului un prieten, cu rugămintea de a acorda o decorație unui străin, care ca din întâmplare era ovrei.

Ministru a refuzat, iar prietenul a insistat.

— Și mai la urma urmelor, străinul dumnetale, amator de decorații n'are nici un merit. E un simplu ovrei tânăr și sărac.

—Totuși uiți dragul meu— spuse prietenul—că și Isus Hristos a fost un tânăr evreu sărac.

—Da într'adevăr... Isus a fost și el un tânăr ovrei sărac dar el n'a purtat nici odată cruce pe piept...

•

COMOARA...—Gânduri bune se nasc de multe ori în om. Principalul însă rămâne punerea lor în practică. Astfel d. Octavian Goga s'a gândit să facă ceva pentru popor. Fonduri de ici de colo se găsesc, căci vorba Românului; de nu curge, picură. Și iată un nou ziar apărut. Se numește «Comoara». Director, nici că se putea alege altul mai bun, e d. Mihai Sadoveanu, a cărui trecut literar se cunoaște destul de bine, așa că nu mai e nevoie să insist. Buba e alta. Gazeta făcută pentru săteni, e trimisă să se disfacă—e și natural—prin sate. Ce se întâmplă? In loc ca țaranul s'o cumpere de bună voie, i se dă cu deasila. Ai o jalbă, o răclămație", la „premar", la notar, sau la „jădan", trebuie musai să cumperi «*Comoara*» — care devine sărăcie curată. Al doilea rău e că administratorul acestei foi e G. Filip (cel care a strâns câteva sute de mii de lei pentru sinistrații de la Lupeni ca să-i mănânce singur).

Iată cum gândurile bune se destramă. „Comoara" e sărăcie pentru fii gliei, și adevărată comoară pentru G. Filip—cel certat cu justiția.

•

GÂND SIMPLU.—Departe, tare departe, în sate umile, unde desmățatul orașelor n'a pătruns, găsești oameni de o simplitate biblică. Vă voi povesti un fapt, de a cărui autenticitate garantez, în legătură cu „Comoara" de mai sus.

La judecătoria mixtă din Ismail s'a prezentat anul acesta, un proces cu totul original. Un sătean din Evdee-Burno—guvernanții n'au avut grijă să romanizeze numele satelor din teritoriile alipite—, a fost obligat sa cumpere două exemplare din „Comoara". Cum moldoveanul nostru n'avea 6 lei (costul celor 2 numere), cunoscând din bătrâni schimbul în natură, a adus două ouă. Notarul a crezut insultată mai întâi persoana lui, apoi literatura românească, și l-a dat în judecată. Fericit e faptul că românul nostru a fost achitat. Dar filosofând—de ești sau nu adeptul d-lui Petrovici—oleacă, te întrebi nedumerit: E aceasta propagandă culturală?!

•••

DIN OBIȘNUINȚĂ. — Șmil, intră grăbit într'o tutungerie și se adresează vânzătoarei:

— Dați-mi vă rog o marcă de 5 lei.

Duduia îl servește

— Mă rog, cât costă dija?

A. CO.

Sfaturi medicale

Ce să facă în lipsa medicului sau până la venirea lui la următoarele boale:

(Urmare)

Influență, gripă, răceală. Aspirină câte 2 grame pe zi și chinină sulfurică 1 gram, ceaiuri calde cu rom sau vin cald cu scorțișoară, băi calde la picioare, repaus absolut și prelungit la căldură, regim ușor, supă, lapte.

Herpes, spuzeală. Atingele cu scrum de tutun, de 2, 3 ori pe zi sau cu t-ră de iod, sau petrol; pentru cel genital, spălături cu apă fenicată sau piatră acră cu vin roș.

Junghiu, pneumonie. Repaus absolut în pat, ventuze uscate sau cu sânge, sau pensulație cu t-ră de iod, sau hârtie de muștar pe locul durerei. Ceai cu rom, vin cald cu scorțișoară, cafea neagră repetată, baie caldă la picioare. Regim ușor (supă, lapte, vin cu borvis.

Limbrici, ascarizi. Unt de ricin 40 gr. sau o cafea făcută cu funingine și zahăr, usturoiu fiert cu lapte o ceșcuță.

Năduf, astm. Baie caldă cu muștar la picioare, să fumeze țigări de laur sau de beladonă, dela farmacie, sau câte un gram de iodur de potasă în soluție, ventuze acate pe spate și piept sau muștar. Purgative, regim ușor, fără băuturi alcoolice.

Oftică, tuberculoză, ftizie. Aer curat la munte, să nu scuipe pe jos, ferire de praf și curent, a dormi singur în cameră. Ciaiuri repetate de rădăcină de iarbă mare. Ventuze uscate pe spate repetate și pensulație cu t-ră de iod. Regim substanțial, carne, ouă, lapte, unt, brânză, usturoi cu slănină.

Nevricale, boală de nervi, isterie. Viață liniștită la aer curat, exerciții fizice, plimbări distractive, băi reci, fricțiuni reci pe șira spinării dimineața. Fricțiuni uscate sau alcoolice pe corp. In timpul atacului așează bolnavul în pat, stropește-i cu apă rece pe față, destă-i hainele la piept, dă-i să bea multă apă și să respire oțet cu camfură. Apasă cu mâinile ovarele câteva minute până se liniștește.

Oprirea udului. Băi calde generale, cataplasme calde la pântece. Ceai de rădăcină de pătrunjel sau de cnupete sau de mătasă de păpușoi.

(Va urma).

Și unii din noi vor supraviețui răsboiului și vor trebui să-și răsbune focul răsbunării celor nerăsbunați.

28 Oct. 1927 Dealul Ireștilor.

CĂPITANUL G. BĂGULESCU

Vorbe înțelepte

In lupta grea pe care L. A. N. C. o duce împotriva sectei Judaice care amenință țara cu pieirea avem dreptul se credem că preoții vor păși înaintea oastei creștinești, rădicând Crucea lui Hristos și îmbărbătând'o la împotrivire până la ultima picătură de sânge, căci lupta se dă întâiu și întâiu pentru apărarea bisericii lui Hristos".

Gazeta Poporului, Bucovina

„Nici cei ce trâmbițăm primejdia și ne bocim nu vom rămânea în cartea vieții neamului. In cartea vieții neamului, în istoria lui dă mâne, va rămânea numai „ISBAVITORUL" Cântărețul ideii naționale... Isbăvitorul ei. Unde sunt?..

Prof. Găvănescul deputat

Schimbați opiniunea publică, dați-i o altă direcțiune, răscoliți geniul național din adâncurile în care doarme, faceți o uriașă revoluțiune de idei, în care ideia „ROMANESC" să fie mai mare de cât „UMAN" „GENIAL", „frumos", în fine fiți români, români și iar români.

Mihail Eminescu

Inteleptul este umil în timpuri de mărire, și mândru în timpuri de asprime.

•••

Cine n'a fost niciodată în pericol nu-și poate cunoaște curajul.

Franclin

Memoriul prizonierilor Români, din Lagărul „Ostffyasszonyfa-Ungaria"

1916—1918

de Gh. C. Pantazescu

IV (urmare)

Jidanii erau scutiți de această vamă, căci frații lor întru *Moisi*, nu îi lăsau să fie alături de goimi. Toate posturile din administrația maghiară, erau ocupate de aceste fiare, ca și când ar fi venit din Ungaria, imediat după mobilizare. Din cauza lipsurilor, a frigului și a răului tratament din din partea jidanilor, care furau și din puținul ce ni se da, a început o mortalitate grozavă printre Români, în timp ce jidanii erau puși la îngrășat.

Lucrau în aceiaș direcție—distrugerea elementelor străine de al lor—jidanii din armata maghiară, jidanii din armata rusă și cei din România.

In toate părțile și în totul, respectau talmudul. Când a început trimiterea prizonierilor la lucru, plecau cu sutele la lucrarea tranșeelor pe frontul italian, în Albania, la facere de căi ferate, la fabrici și în special la Presburg la o mare fabrică de pulberărie, unde a fost un adevărat cimitir românesc.

Se trimeteau toți oamenii, fără să se mai țină seamă dacă bietele victime pot sau nu suporta aceste munci grele. Erau destul ca sbirii lagărului să dea comanda și să înceapă numărătoarea, ca apoi să rămână ordin pentru sentinelele ungurești, cari păreau că compătimesc pe cei condamnați!

Pleca fiecare făcându-și cruce, ca totdeauna când Românul își începe lucrul; pleca cu lacrimile pe obrazul slăbit, neștiind încotro îl duce soarta, cu gândul departe într'o ogradă, în a carei căsuță își vedea femeia și copiii îngenunchiați în fața icoanelor, rugându-se pentru ei. Unii încercau să scape dând jidanilor ultimul ban, prețuit cu valoarea cea mai scăzută; dar adoua zi veneau alți jinani; te înscriau din nou și plecai astfel lipsit de tot ce avusese și mai bun. *Nu s'au sfiit de a lua și verighetele bieților prizonieri, ultima icoană în care fiecare își privea toată dragostea de familie, de care fusese înstrăinat,*

Cu fiecare echipă, plecau doi jidani, ca talmaci. Ei cari trebuiau ca să aducă la cunoștința patronului interesele Românilor, nu spuneau acestuia decât tot felul de minciuni, pentru care bietul Român lua bătaie, oprindu-i se și porția de mâncare, pentru nesupunere. Făceau învoeli cu antreprenorii lucrărilor și pentru sute de coroane vindeau, cum Iuda a vândut pe Crist, viața prizonierilor, după cum se poate constata din marea mortalitate a Românilor trimiși la lucru.

Ca și în lagăr, nu se ținea seamă de grad.

Jidanii cari făceau pe logofeții, uitaseră de mult legile armatei române din care încă făceau parte. Loveau și insultau de la soldat și până la d-nii ofițeri.

La bucătăriile din lagăre, erau ca șefi jidanii, la ordinul cărora era pus câte un plutonier, ca să aibă grijă de bucătării, ce din mila lor erau Români; săracii, căci jidanii erau buni doar pentru mâncare.

Alimentele ce se dau pentru preparatul mâncărei, ajungeau înjumătățite la cazane, fiindcă delegații puși din partea maghiarilor, erau jidanii din armata ungară, care împreună cu acei din armata noastră, înstrăinau alimentele prin jidanii mijlocitori, cari le vindeau cu prețuri destul de mari, la sate și la orașe.

(va urma)

Italia.—A murit zilele trecute Luigi Luzati, jidan. In Italia s'a bucurat de toate drepturile şi de toate libertăţile. Dovadă: a fost timp de 40 ani Senator şi Deputat, ministru iar în 1911 prim ministru al Italiei. Crede cineva că s'a asimilat? Căci se zice nu se poate asimila din cauză că nu-i *„liber"* ori aici dovada libertăţii s'a făcut.

Jidanul nu s'a asimilat. Ajuns prim-ministru al Italiei a făcut cele mai mari sforţări pentru încetăţenirea în massă a jidanilor din *România.*

Intrebat într'o zi de felul cum vede evenimentele a declarat:

„Je ne vois plus les évènements, qu'a travers la question juive dee Ronmanie" (Eu nu mai văd evenimentel decât prin prisma chestiunei jidoveşti din România). *L'Univers Israëlite 8. IV. 1927.*

„Era în 1913. După un schimb de scrisori cu D-l Brătianu, prim-ministru român, Luzati, definitiv luminat asupra inutilităţii unei acţiuni diplomatice de culise... s'a decis a forma un comitet internaţional, în care nu voi să fie decât secretar general şi făcu un apel către toate notabilităţile mari ale liberalismului european şi american.

S'a răspuns cu bună-voinţă deosebită. Jaures şi Cleméaceau au fost printre primii aderenţi.

Cleméaceau scrise articole şi Luzatti la fel în *Corierre della Sera.* Chestiunea jidovească din România există, se discută pretutindeni şi la Bucureşti erau foarte supăraţi din această cauză *Luzatti voi să meargă mai departe. Intr'un apel pe care il preparase, cerea ca una din puterile europene sau în lipsă. Statele-Unite să ia sub protecţia lor pe Jidanii din România.*

Iată cum se asimilează Jidanii când au „libertate". Luzatti este după *Adolf Cremieux* (fost ministru al Franţei şi întemeetor al „Alianţei Internaţionale Jidoveşti)" o dovadă sdrobitoare a afirmaţiei ironice, geniale a d-lui Cuza:

Degeaba cerci să te botezi, Jupâne,
Căci apa trece, iar Jidovul rămâne.

•

I. C. A.

Insemnează: *Jewis Colonisation Association*—Asociaţie de colonizare Jidovească. Are sediul la Paris. Se ocupă de 30 ani cu colanizarea agricolă a Jidanilor, cu *Emigraţiile* şi imigraţiile.

In *Argentina* au fost formate 8 mari colonii pe o întindere de 590,000 hectare, cu o populaţie totală de 33,000 suflete.

I. C. A. Nu numai că furnizează pământ colonilor şi mijloace de a-l lucra ci a găsit un sistem care face ca după câţi-va ani colonul să devie proprietarul pământului pe care îl lucrează. Deasemeni se ocupă cu învăţământul copiilor de jidan (7000 copii).

Ea lucrează cu aceleaşi scopuri în *Canada, Statele Unite, Franţa, Palestina.* Este cunoscută şi în România. Nu cumva este aceia care lucrează în Basarabia pentru plecarea Românilor şi colonizarea jidanilor? Ce este cu această plecare a Românilor! Este bine ca să se ştie.

Românii sunt momiţi de către I. C. A. şi duşi în America pentru ca să lucreze pământul jidanilor împroprietăriţi acolo şi care s'au dovedit incapabili de a continua munca agricolă. Deci sunt duşi ca *servitori,* ca *robi.*

•

H. J. A. S

Insemnează: Hebrew Immigrat Aid Society. Se ocupă deasemeni cu emigrarea şi imigrarea jidanilor.

Lucrează cu deosebire asupra ţărilor din Europa.

M.A.

Marea întrebare a fiecărei zile: „Ce-ai făcut pentru neamul tău"? Când oard va fi întrebarea asta şi starşnica judecată, de care toţi să necu tremurăm!

A. VLĂHUŢĂ

Ca să pricepi năzuinţele neamului, trebue numai o inimă românescă.

N. FILIPESCU

In ţara Românească!?..

Fiecare număr al anumitei prese, anunţă despre persecuţiile din România. S'au încercat uneia să desmintă dar jidanii sunt mai tari. Presa internaţională în mâinile lor şi trebue să crezi ceiace zilnic îţi pun dinaintea ochilor. Dar relativ la teribilele persecuţii iată ce scrie „Cu- *rierul Israelit" 29 Mai a. c.*

„Din Teleneşti ni se scrie că anul acesta serbarea de 10 Mai care a avut loc la **Sinagoga** *din localitate a fost cu deosebire impunătoare.*

A luat parte la serviciul divin întreaga populaţie evreească a târgului **precum şi toate autorităţile.** *De data aceasta învăţătorul Bodrug* **care a provocat scandalurile de anul trecut** *împiedecând sărbătorirea zilei de 10 Mai de către evrei, a l.psit din Teleneşti.*

Procesul care avea să aibă loc în ziua de 17 Mai împotriva câtorva evrei din Teleneşti, ca ţapi ispăşitori ai aţâţărilor învăţătorului Bodrug a fost amânat pe 17 Octombrie a. c.

Această informaţie cuprinde toată inconştienţa noastră atunci când o facem pe umanitariştii şi toată durerea sufletului nostru când ne dăm seamă de pericolul care nu se mai poate spune va veni, ci a venit.

Recitiţi proza jidănească. Opriţi-vă la fiecare frază, cuprindeţi cu mintea grozăvia luptei şi scotociţi-vă sufletul să vedeţi dacă mai aveţi un pic de bun simţ ce trebue să faceţi.

Din informaţie rezultă că nu se află Biserică în Teleneşti de vreme ce însăşi autorităţile merg să serbeze zilele noastre naţionale la sinagogă.

Apoi, cine credeţi că a împiedecat pe evrei să sărbeze an 10 Mai!? Bodrug, acel ce s'a ales cu capul spart şi schingiuit în mod barbar de neamul lui Iuda.

Aceasta e mai mult de cât o inconştienţă e sfidare la adresa ţării întregi.

Bodrug învăţătorul martir de un an acum a trebuit să lipsească din Teleneşti anul acesta probabil să nu indispună pe jidani când vor serba alături de autorităţi ziua de 10 Mai.

Bieţii evrei ei n'au fost de cât ţapi ispăşitori.

Dar neruşinarea lor trebue să aibă un sfârşit. Trebue să ştie Hoisă Peste (Horia Carp) că şi îndrăznelile lui au o limită..

Dl Ministru de Interne are datoria să oprească aceste deşănţate informaţiuni pentru a evita eventuale consecinţi ale exasperării în care jidanii sistematic ne târăsc.

Nu credem că autorităţile au putut ordona învăţătorului Bodrug să părăsească Teleneştii ca să nu indispună pe jidani când vor sărbători 10 Mai. Ar fi chiar punctul culminant al inconştienţii administrative.

Dealtfel „*Guvernatorul***" Basarabiei a promis cândva jidanilor „***tot sprijinul şi tot concursul lui***" aşa că nu trebue să ne mire lipsa de respect faţă de autoritatea de Stat.**

Ziarul nostru se 'ntoarce regulat dela poşta Chişinău şi din celelalte părţi cu „*oprit de cenzură***" dar suntem perfect convinşi că: „Curierul Israelit" şi toată presa băloasă reprezentantă a poporului ales işi plimbă nestingherită de nimeni proza urduroasă de la un capăt la altul al ţării. Cenzura e pentru noi nu şi pentru ei.**

Dar numai aşa sperăm se va deştepta neamul românesc. Aşa că Hoişă Peste zugrăveşte pe fiecare coloană impertinenţa ta, loveşte şi urlă tot tu, Bodrug fie vinovatul iar jidanii tăi ţapi ispăşitori dar nu uita că munca ta trebuie plătită. Fă-ţi nota de plată, suntem dispuşi să-ţi plătim.

TASE.

N. R. Subliniierile din informaţiune sunt ale noastre.

Pagini alese

Opinie separată

— Martie 1906 —

Am auzit clopotele naţionale sunând într'o dungă ca în vreme de primejdie. Pe d. Iorga l-am văzut eşind cu moaştele sfântului Traian şi al tuturor cronicarilor, ca un Mitropolit când scoate pe Sf-tul Dumitru în zile de secetă, sau împotriva urgiei lăcustelor. In odăjdii de apostol l-am văzut; şi crainicii mărunţi de pe dealuri ţinând isonul, purtându-i cârja sau suflând în cadelniţă, pentru ca fumul cuvios de tămâe să gonească duhul cel rău, sălăşluit în oropsitul neam de viţă latină.

Şi alarmaţi de fanfara, cum mai puternică nici arhanghelul Gavril la a doua înviere n'o să facă să răsune, ne-am deşteptat din somnul cel adânc şi frecându-ne la ochi, ne-am întrebat:

— Unde e prăpădul? Unde e focul, să-l stingem cu toţii?

— Arde limba românească! Literatura română e pe dric!

..Vă rog: staţi! N'alergaţi în zadar, căci nu arde nimic. A luat foc numai putregaiul dintr'o curte ciocoiască. Incolo e pace şi voe bună. Ţarina neamului e în bună pază. Ploi destule şi roade din belşug.

Opriţi deci mâna slobodă a veselnicului clopotar. Lăsaţi moaştele în sicriul lor de argint şi trimiteţi pe apostoli acasă, sau descântaţi-i de sperietură.

•

Limba şi Literatura românească în primejdie! De unde această năzărire?

Noi ştim, din potrivă, că niciodată, dela Gheorghe Lazăr până la Gheorghe Coşbuc, limba şi literatura românească n'au fost în condiţii mai bune de desvoltare ca astăzi.

Niciodată numărul scriitorilor n'au fost mai mare, limba lor n'a fost mai bună şi năzuinţele spre desăvârşire n'au fost mai multe ca acum. Ce mare e puzderia de volume, ce lung e şirul de reviste, ce vii sunt polemicele şi — ceeace e foarte important!—ce îmbucurător creşte numărul cititorilor, cari iau parte la toată mişcarea literară!

Mai ales de literatura naţională n'avem a ne plânge. Toţi scriitorii fruntaşi i se închină ca unei mame. Statul ţine deasupra-i mâna ocrotitoare. Şi până şi acea societate, care-şi bogoniseşte „Tatăl nostru" pe franţuzeşte, s'a dat pe brazdă. Cine a auzit răsunetul ce l-a produs „Cântarea pătimirei" lui Goga în palatele „Obolencelor", cine a văzut pe micul ciobănel cu plete blonde urcând neşovăitor scările de marmoră ale Carmen Sylvei, s'a putut convinge că am pus bine opinca în prag şi că tricolorul fâlfâe mândru deasupra edificiului nostru literar, fără să fie ameninţat din vre-o parte.

De ce atunci dangătul desperat al clopotelor şi serbarea sgomotoasă dela „Teutru?" Dece invocarea ajutorului unai saltimbanc, a bunului şi bătrânului căluşar Moceanu pentru înlesnirea triumfului unei lupte atât de sfinte? De ce aducerea pe scenă a lui Tincă scripcarul (vai, Tincă, ţigane, tu care în nopţi senine ne desfătezi cu melodiile tale, tu acum alături de apostolii neamului?) pentru intonarea doinei de redeşteptare? Sau mai pe scurt; de ce acest *tam-tam* fără'ncetare?

Setea de popularitate!

Da, e frumoasă şi ameţitoare floare popularitatea. Ea şade bine în pălăria fiecăruia. Dar e ca dragostea: nu alerga după ea dacă eşti om voinic şi o meriţi, ci lasă să alerge ea după tine. Adevăratul cuceritor nu se coboară la rolul de curtezan, nu linguşeşte opinia publică, nu-şi dă ochii peste cap şi nu varsă lacrimi de fariseu, nici nu-şi arată faţa crispată de o durere imaginară. El e tăiet dintr'o bucată. Faptele şi ideile lui nu se cârmuesc după dorinţi vremelnice. Şi mai ales nu se bălăceşte în această leşie a celui mai searbăd naţionalism de şcoală veche: cu masalale, banchete şi cu Tincă scripcarul.

•

Am cunoscut odată pe un cuceritor adevărat. Aş putea zice c'am umblat la el la şcoală. Avea pe atunci „opinii sincere" şi scria „cuvinte adevărate".

Era pentru ochii iubitori de adevăr o desfătare aleasă să vază cum, unul după altul, reprezentanţii vechiului românism se prăbuşeau în ţărână publică. Opinia se revolta, ce e drept şi îl izola, dar şi el trecea înainte nepăsător. Săgeţile-i cădeau ploaie în barba albă a magului din Câmpina, în spatele încovoiate ale bătrânului Urechiă şi în coroana cu care Ateneiştii dorohoieni răsplăteau pe un alt orator naţionalist. Şi tot pe atunci scria în frumoasa şi dulcea limbă franţuzească (pentru cei ce o cunosc):

„Il est vrai que pour cela il faut du travail, *du travail conséquent et honnête et que le tam-tam est plus facile.* Je ne gâterai donc pas le plaisir de ceux qui s'y livrent, et je crierai comme eux:

Vive le tam-tam!".

Aşa vorbea d. Iorga pe când era — tânăr. Astăzi, când întinde el însuşi mâna tremurândă după coroana Dorohoienilor, când, după pilda celui blestemat de d-sa, a răposatului Urechiă, întemeiază ligi în timp de pace, când apare pe scena Teatrului în tovărăşia echilibristului bătrân Moceanu, astăzi nu are dreptul să se supere, dacă-l vom aclama cu propriile-i cuvinte.

— *Vive le tam-tam!*

Ilarie Chendi

Din *Vol. Insemnări literare*

In loc de cronică dramatică

Turneuri de propagandă

E cunoscută monotonia oraşelor de provincie. Iarna, atmosferă de cavou, pentru cei ce nu-şi pot omorî timpul de recreare în cafenele sau varieteuri. Vara, zăduf, aceleaşi străzi de periferie, gunoae, praf, o grădiniţă publică pe-aleele căreia de-abia te poţi strecura când dogoreala soarelui se potoleşte.

Intr'un cuvânt monotonie. Aşa's oraşele de provincie. O viaţă—mă refer la intelect—intens trăită, dacă nu te refugiezi la devorarea cărţilor literare (de multe ori inaccesibile studioşilor săraci, din cauza preţurilor fantastice) e imposibilă.

Oleacă de propagandă culturală n'ar strica pentru bieţii provinciali, şi-au zis —s'au poate li s'a spus—cei (sau celor) dela „Arte şi Culte". Gândul s'a transformat în faptă. Astfel au luat naştere „turneurile teatrale de propagandă".

Actorii dela Naţional—cu rude la... Ierusalim—subvenţionaţi de Ministerul Artelor prepară o piesă, şi cu o trupă, care, afară de câteva elemente, e de adunătură, pornesc în turneu, împrumutând costume şi decoruri dela Teatrul Naţional.

Alegerea pieselor e departe de a fi mulţumitoare. Să vă servesc câteva exemple: „Meşterul Manole", „Thebaida", „Cocoşul negru", „Olofira", etc. etc. Rimă uşoară, decor fastuos, joc de lumină, ceva pistoale, clopote, armuri şi tot cuprinsul un plagiat prost, prin care se strecoare împăraţi, ucigaşi, draci, preoţi (de care d. Eftimiu trebue neapărat să-şi bată joc căci doar e francmason) Români ce-ar vrea să pară ţărani, dar mai mult seamănă a Unguri cu mustăţile unse cu slană, etc., etc. Toate acestea ajung pentru provincial—„cretinul" de provincial—pe care-l poţi atrage cu afişe pe care stă scris: «Veniţi cu toţii să primim pe cel mai mare poet al neamului, pe cel mai mare dramaturg, pe d. Victor Eftimiu»

Nu e aşa că e frumos?!.. Socotiţi însă că, aceste turneuri sunt pentru «propagandă culturală».

Ce se poate învăţa din aceste piese nule, cu actori de adunătură?!.. Creaţie—viaţa însăşi a piesei—dacă nu e înlăturată printr'un papagalicism idiot, se sbate neputincioasă în golicîunea fondului, inspirându-ţi milă amestecată cu desgust.

Te întrebi, cu drept cuvânt nedumerit, la ce servesc aceste «turneuri»?!

In câteva oraşe reacţiunea—fluerături, huiduell— s'a produs, şi peste câţiva ani se va populariza, căci provincialul nu e aşa de cretin cum e crezut. Dovadă sunt turneurile teatrelor particulare venite în provincie cu formaţia avută în Capitală, şi care au făcut săli pline entuziasmând publicul.

(Continuare la pag. 4-a)

(Continuarea din pg. 3-a)

Recapitulând, vedem că: Ministerul Artelor pierde banii, ce-i acordă ca subvenție actorilor dela Național porniți în turneu oficial; Teatrul Național pierde costumele, căci îi sunt restituite sub formă de zdrențe; publicul provincial pierde costul biletului și câteva ore din noapte pentru a nu profita nimic.

De câștigat câștigă numai actorii. Actrița X — pardon, artista *— se duce ici, dincolo, bate la o ușă, deschide o alta, și gata autorizația, subvenție etc. Se procedează grabnic, căci câte nu se pot face când ai un corp sculptural și «talent» berechet căci, doar ești* artistă *... La actori cam tot așa: ești văr cu X, faci parte din partidul lui Y, și pe deasupra d-na cutare—din înalta societate—îi place foarte mult cum «joci», căci ai foarte mult talent ..—și cine n'are la noi talent?..*

Acestea sunt faptele. Când auzi de-un nou «turneu oficial al Teatrului Național», te scuturi ca după un vis rău.

Trebue o soluție. Sau Ministerul Artelor să înlăture complect subvențiile și Naționalul să nu mai dea costume; sau piese ce-au avut succes pe scena Naționalului făcând serii, cu aceeași formație din capitală, să fie trimise în provincie. D. ministru al Artelor, și d. Hodoș directorul teatrului Național, să facă ceea ce d. d. Lapedatu și Corneliu Moldovanu n'au făcut. Partidul dela cârma acestei țări, are câteve figuri culturale. Iluziile nu trebuesc pierdute. Luați vărog domnilor toate măsurile. Serviți și partidul și pe provinciali.

Gil Blas

Revistele

ȚARA DE JOS. An. V No. 4-5.—Din cetățuia lui Bucur—ce termen banalizat—ne vine ultimul „caet" al grupului bârlădean ce pare cà vrea să strângă în juru-i pe toți scriitorii din Moldova de jos.

Din lipsă de spațiu, ne mulțumim doar cu simple semnalări: *Proză*: Ateliere... Ateliere!! fragment dintr'o „scrisoare veche" de d, N. N. Tonitza, Fuga Doamnei Zoe de d. Adrian Hurmuz, Paștele de d.Al. Lascarov-Moldovanu, Materialism și idealism filosofic de d. Sterian Dumbravă; și *Versuri*: dd. Cr. Vâja, G. Pallady, Mircea Pavelescu, N. N. Vasiliu și Crevedie (ultimii doi epigrame).

Numărul e de asemenea bogat în însemnări, note, dări de seamă etc., iar coperta îmbietoare cu o reproducere după talentatul pictor (ce face și o frumoasă literatură) d. N. N. Tonitza.

ȚARA NOASTRA An. VII.—Revista fundată de poetul Tavi—cum se obișnuia odinioară a i se spune d-lui Octavian Goga—apare astăzi sub conducerea d-lui Alexandru Hodoș, care a căutat să adune în jurul nucleului, cunoscute talente gazetărești și literare. Printre colaboratorii ultimelor numere remarcăm pe dd. *I. Agârbiceanu, Camil Petrescu, Al. Lascarov-Moldovanu, G. M. Ivanov, Tudor Arghezi, d-na Constanța Hodoș, A. A. Bardescu, Zaharia Bârsan, Adrian Maniu.*

VIAȚA LITERARĂ. An. II, ultimele numere.—In timpul de față, când multe încercări se irosesc zădarnic, cu vădită bucurie vedem că „Viața Literară"—sub harnica redacție a d-lui T. Valerian—din ce în ce pășește mai victorioasă pe spinosul ogor al literaturei. In fiecare număr interesante interviewuri cu diferiți literați. Săptămânal revista servește frumoase pagini de proză semnată de dd. *Camil Petrescu, Pompiliu Constantinescu, Al. Bădăuță, Romiro Ortiz, G. Călinescu, I. Valerian. Aurel Lambrino, Dem. Găiman, Al. Paul*, etc., iar în ultimul timp *Okeanos*, pseudonimul unui „cunoscut scriitor", care ne face impresie c'ar fi un domn dela „Cuvântul"; *versuri: Otilia Ghibu, N. Milcu, I. Valerian, Al. Bilciureanu* etc., etc.

Aproape fiecare număr ne aduce spirituale epigrame de d. N. Crevedia și diferite știri literare, artistice, teatrale...

Revista societății „TINERIMEA ROMANĂ. An. VIII Nr. 8.—Societatea „Tinerimea Română" și-a propus un rol destul de înalțător, mai ales dela unirea Ardealului, Bucovinei și Basarabiei la patria mumă: înfrățirea tinerimei studioase din toate colțurile țării, în capitală pentru câteva zile în fiecare an. E o operă destul de înălțătoare și d. Nae Dumitrescu—activul ei președinte—merită toată lauda. Societatea face să apară și o revistă. Ultimul număr dă la lumină articole de dd. N. Lupu-Antonescu, N. Dumitrescu, Th. D. Speranția. Toma Dicescu, Dr. Gr. Cristescu, N. Mateescu, Leonida Șerbănescu-Kalmec etc.

SPRE IZBÂNDĂ. An. I Nr. 2. Organul năzuințelor tinerimei creștine promite mult. Mănunchiul de tineri strânși în jurul acestei reviste, cu entuziasmul și vigoarea tinereții au pornit la lucru. Știm cu câte sacrificii se scoate o revistă, și îi felicităm din toată inima. Gândul pus în faptă de tinerii gălățeni e demn de imitat. Vom mai reveni.

Han Dintei

REVISTA NOASTRĂ. An. I Nr. 4.—Multe încercări se fac în orășelele de provincie. O mână de visători s'adună, contribue fiecare și iată apărând o revistă. E natural că multe dintre ele să dispară mai repede de cum apăruseră. Entuziasmul se consumă, și chiar de e entusiazm un Cresus darnic nu se ivește; agonia revistei e de scurtă durată,căci e născută in agonie. E viața fluturului ce moare la flacăra unei facle—ce reprezintă cultura, dragă Doamne!—și e în cazul de față întuneric curat.

Câte încercări!.. Câte iluzii!..

La Bârlad „*Graiul Nostru*" cu colaboratori buni, dar cu fonduri mediocre. La noi în Focșani „*Freamătul*", ce după un număr (dublu...) a dispărut din nou.

„Dela Buzău ne-a venit Nr. 4 din „*Revista Noastră*". Se cunoaște, că s'a pornit cu entuziasm. Apare sub îngrijirea poetului Constant. C. Cristea. Semnalăm: cele trei poeme în proză din ciclu „Poemele rătăcirei" de d. Constant C. Cristea; Erupția unei sonde de d. M. Hotărasa; notițele critice ale d-lui Paul I. Papadopol; Tăcere de d. Pamfil Giorgian; interesantul studiu pedagogic, asupra I. germane de d. S. Anghel. Versuri frumoase semnează dd. C. Goran, N. N. Manolescu etc., etc.

Numărul, împodobit cu reproducere după genialul Grigorescu, mai cuprinde recenzii, cronici, știri literare etc.

Urăm tinerei reviste o viață cât mai lungă, și... câți mai mulți cititori.

u. c.

Pentru Săteni

Păsările de curte

Păsările ca și celelalte făpturi de pe lângă casa omului, au nevoe de un adăpost. Mâncarea, lumina, aerul și apa sunt trebuitoare, căci umezeala și întunericul le omoară. Curtea păsărilor trebue să fie pe un loc cât de puțin înclinat, despărțit de casa gospodarului printr'un gard.

In ograda păsărilor e bine să fie așternut un strat de nisip, pentru baia pe care și-o iau păsările zilnic, arborii iarași nu trebue să lipsească, pentrucă arborii aduc mult bine prin umbra lor, în lipsă de copaci, se fac umbrare sub șoproane adăpostite.

Cotețul. Cotețul fiind un fel de odaie de dormit trebue făcut cu socoteală. El se face din scânduri sau din zid. Oricare ar fi forma ce i-am da-o unui coteț, el nu trebue să fie pe pământ, din cauza umidităței, ci trebue ridicat: fie că se așează pe picioare de zid, fie că sunt de lemn. Acest coteț trebue prevăzut cu ferestre și o scărișoară pe care se sue pasărea în coteț.

Cotețul trebue să aibă o ușă, ale cărei dimensiuni să fie în așa chip făcută, ca omul să poată intra, pentru a lua oule, a face curățenie și a aerisi. Aerisirea se face prin niște deschideri mici lăsate în partea de sus a cotețului care se pot închide după voe.

Acoperișul trebue să fie înalt la mijloc și lăsat pe pereți, cu o strașină de jur împrejur; se cere să nu fie în bătaia vântului. Pentru izolarea diferitelor specii sau rase de păsări, cotețul poate fi împărțit în mai multe despărțituri (camere). In interiorul cotețului se instalează niște traverse de lemn, *pătrate*, 6|6 cent. pentrucă cele rotunde obosesc gainele în timpul nopții. Aceste traverse pot fi mobile și așezate în așa chip incit păsările de sus, să nu murdărească pe cele de jos.

Pe podeala cotețului se așterne nisip sau cenușă pentru a absorbi murdăria. In coteț se mai așează și niște coșuri de lemn sau de nuele, pentru ouatul păsărilor. E de preferat coșul de lemn pentrucă acesta se poate mai ușor curăți ca cel de nuele. Starea de sănătate a păsărilor depinde, de curățenia cotețului. Pentru aceasta e bine să se aerisească cotețele și vara și iarna.

Se curăță pe jos zilnic și se reinoește stratul de nisip sau cenușă. Găinațul cules, se pune la uscat, într'un loc anumit. Mai târziu, pisat, dă un îngrășământ foarte bun, pentru cultura legumelor. Repet iarăș, trebue păzită, curățenia cotețului. Prin curățirea zilnică, diferite insecte cari vatămă găinele, sunt departate.

In caz, când într'un coteț sunt păduchi mulți, se ung pereții cu petrol (gaz) în fie-care vară, de 3-4 ori, se spoește cotețul pe dinăuntru și pe dinafară, cu var în care am pus puțină piatră acră sau piatră vânătă (sulfat de cupru). Această soluție îndepărtează insectele și boalele, fiind un desinfectant puternic. Găinele pline de insecte se vor pulveriza cu naftalină ce e foarte bună: un pui sau o găină plină de insecte, dată cu naftalină, după 12 ore nu mai are nici una.

Pe lângă toate aceste măsuri de curățenie, odată sau de două ori pe vară, cotețul trebue să fie desinfectat prin afumare cu pucioasă.

(Va urma)

Deschizând majoritatea foilor socialiste și anarhiste și informându-ne despre numele capitaliștilor lor, controlăm adevărul că cele mai violente tirade împotriva bogaților sunt soldate de plutocrația celor două lumi.

CHARLES MURRAS
trad. de T. Vianu

La Senat, un fost ministru combate cu ifos:

...„Prin legea de față se proteg cei puternici și se *păsuesc* țăranii!"

Află domnule fost și viitor ministru, că a păsui nu înseamnă de loc „a asupri", ci... tocmai din contra.

A. VLĂHUȚĂ

In fața Consiliului de Război al corpului 2 armată (București), s'a judecat din nou procesul gazetarului Titus Enacovici care pentru că a criticat activitatea generalului Mihail Eminescu — subsecretar la C. F. R.—calificându-l „vagmistru" fusese condamnat pe baza articolului 181 c. p. „Indemn la ură și dispreț contra Guvernului" (!) la 6 luni închisoare și 50.000 lei amendă.

Intreaga presă, la darea primului verdict, s'a ridicat, fără distincție de partid, protestând contra trimiterii unui gazetar în fața Consiliului de Război.

La a doua judecată, consiliul a hotărât anularea primului verdict cu 4 voturi pentru și 1 contra.

Ținem să felicităm armata, care ca în totdeauna și-a făcut datoria, sfărâmând primul verdict și lăsând, ca procesul gazetarului Enacovici să se judece în fața instanțelor cuvenite civile.

C A

In fine după un an de guvernare rușinoasă, Guvernul urcat pe scara de din dos pleacă pe aceiași scară lovit cu putere de propria îndrăzneală. Șandramaua sub care să adăpostise toți naufragiații vieții noastre publice s'a dărâmat și pentru totdeauna. Proptelile răzlețite își dau abia acum seamă de neputința susținerii unui Guvern Averescan, dar e prea târziu pentrucă i-a prins vremea și pe ei sub dărâmături.

Noul guvern deși i se zice de concentrare având în vedere însă că *Președenția Consiliului de Miniștri* e dată *Prințului Barbu Știrbey* cumnatul D-lui *I. I. C. Brătianu* șeful Partidului Liberal și că o bună parte din Miniștrii noi au fost și unia sunt Liberali, se poate spune că actualul guvern e puntea de trecere la Guvernarea liberală. Credem că evenimentele nu ne vor desminți.

S'a primit pe lista încredințată Redacției ziarului nostru pentru bustul lui **Andrei Murafa dela următorii**: Romulus Macri Odobești 200 lei, Busuioc Costică Odobești 100 lei, Ionică Șencki Odobești 100 lei, Mircea Gh. Focșani 20 lei, Ing. Bineman Focșani 40 lei, Grădinaru Focșani 20 lei G-ral Stere Palade Focșani 20 lei, Haralambie Voiculescu Focșani 20 lei, Mitică Spiridon Focșani 50 lei. Total 570 lei.

Cine dorește să contribue la bustul celui dintâi ziarist naționalist Basarabean, să trimită cât mai neîntârziat obolul pentrucă vom trimite cât de curând lista.

•

Dizolvarea parlamentului e ca și fapt împlinit. Iată-i pe iluștrii reprezentanți ai unei majorități căpătate prin schingiuirile din 1926 trimiși la vetre. Vor avea oare nerușinarea să se prezinte la noile alegeri? E posibil, având în vedere calitatea materiei din care natura i-a confecționat. Deocamdată «tătucu» fără voia lui le-a ordonat un «pe loc repaus».

•

Tuturor luptătorilor cauzei naționale le aducem la cunoștință că *Corneliu Zelea Codreanu* se găsește în țară. Deocamdată lucrează la strângerea rândurilor tinerii generații care pentru un moment față cu ruptura din Ligă erau desorientați, deși adevărul era cu majoritatea constituită sub vice-preșidenția D-lor Valer Pop și Dr. Șumuleanu. Vom avea în curând comunicatul de directivă pentru noi cei tineri și în el ultimul cuvânt pentru cei bătrâni.

Din el se va desprinde acțiunea noastră pentru rezolvarea problemei jidănești. De data aceasta înființăm carantina și ușile noastre vor fi păzite pentru a nu pătrunde cei certați cu justiția și cu morala.

•

In ziua de 28 Mai s'a discutat, la congresul asociaților pentru Liga Națiunilor, acuzațiile privitoare la tratamentul ovreilor și Bulgarilor din România.

Atacurile extrem de violente duse de delegatul Palestinei, Dizengoff, deimpreună cu toți ceilalți delegați ovrei, au fost spulberate prin răspunsurile documentate ale d-lor Pangratti și Stoica, obținând un real succes, căci înșăși delegații ovrei au cerut în fața replicei delegaților români, amânarea propriei lor moțiuni.

In al doilea rând, delegatul bulgar Trifanoff e adus și el acuzații, care au fost cu succes combătute de d-nii Pangrati și Șerbescu.

•

Din Londra se anunță că gazetele aduc știrea din Stocholm că Sovietele și-ar fi mobilizat ultimele cinci contingente.

•

Marele prieten al României, pe care a ajutat-o atât de mult, d. General Berthelot, a venit să ne revadă țara.

Intr'un recent discurs, prim-ministrul Italiei, ducele Mussolini printre altele a spus:

„In cinci ani de zile fascismul a realizat un fapt monumental, creind statul unitar italian, cu formula: **Totul în stat, nimic contra statului, sau în afară de stat**. Singur statul dă vigoare popoarelor. In zece ani Italia va fi de nerecunoscut căci o vom fi „transformat radical în înfățișare și mai ales în spirit".

—

Au apărut „*Notele Politice*" ale lui Alexandru Marghiloman, producând un mare scandal atât în presă cât și în public.

Dacă ne vom putea procura cele 5 volume (2000 lei) ale lui Marghiloman, vom reveni într'unul din numerele viitoare.

•

Fiind informați că în plin centrul Focșanului la „Bolta Rece" proprietatea jidovului „Georges" Salter, o trupă de varieteu dă diferite spectacole, în care preoții sunt luați în bătaie de joc. Ținem să atragem atenția organelor competente.

Preoțimea în primul rând e datoare să reacționeze.

Tot odată întrebăm: Ce face poliția de moravuri? căci știm că există așa ceva și bănuim că poate mai ființază.

Vom reveni.

Sp.

Cititi „Spada"

Institutul de Arte Grafice Viața Romînească S. A. Iași — 1436